

SÄHKÖPULAN VAIKUTUKSET VESIHUOLTOON RÄÄKKYLÄSSÄ

Mihin sähköä tarvitaan vesihuollossa?

Puhtaan hanaveden toimituksessa sähköä tarvitaan raakavedenotossa, veden käsittelyyn talousvedeksi ja veden pumppaamiseen vesijohtoverkostossa vedenkäyttäjille. Jätevesi valuu yleensä painovoiman avulla kiinteistöstä viemäriin ja viettoviemäreissä, mutta jäteveden siirtoon viemäriverkostossa jätevedenpuhdistamolle tarvitaan myös pumppuja. Sähköä kuluu myös tehokkaaseen jätevedenkäsittelyyn.

Miten sähkökatko vaikuttaa vesihuoltopalveluun?

Talousveden käsittely jatkuu varavoiman avulla. Lisäksi ylävesisäiliö turvaa veden toimintusta. Hanavedentulo jatkuu lyhyen (2 tunnin) sähkökatkon ajan, sillä vesi tulee painovoimaisesti vesitornista ja veden pumppaus vesijohtoverkostossa on varmistettu varavaimalla. Sähkökatkon aikana vettä tulee koko kunnan alueella, mutta veden paine saattaa heikentyä.

Jätevedet valuvat yleensä kiinteistöltä painovoimaisesti viemäriverkoston, mutta maastonmuodoista riippuen jätevetä joudutaan myös pumppaamaan viemäriverkostossa. Jätevedenpumppaamot eivät toimi sähkökatkon aikana ja viemäriverkoston varastokapasiteetti voi ylittyä. Jätevetä saatetaan joutua ohjaamaan hallitusti ylivuotoina ojiin, puroihin ja vesistöihin etenkin pitkän sähkökatkon aikana. Jätevedenkäsittelyn biologisten ja kemiallisten prosessien puhdistusteho heikkenee, koska puhdistamolla ei ole varavoimakonetta.

Miten vesihuoltolaitos on varautunut sähkökatkoihin?

Vesihuoltolaitos on varautunut sähkökatkoihin ja vesihuoltopalvelu jatkuu lyhyen sähkökatkon ajan häiriöttä. Talousveden pumppauksessa on käytössä varavoimakone, jonka avulla talousveden toimitus on varmistettu myös sähkökatkon ajan. Jäteveden johtaminen viemäriverkostossa jätevedenpuhdistukseen tarvitsee myös paikoitellen pumppausta. Jätevedenpumppaamoilla ei ole käytössä varavoimaa. Häiriötilanteissa tapahtuvat jätevesien ylivuodot tulvivasta viemäriverkostosta toteutetaan suunnitellusti siten, että niistä aiheutuu mahdollisimman vähän haittaa.

Mitä vedenkäyttäjät voivat tehdä tilanteeseen varautumiseksi ja siinä toimimiseksi?

Kaikissa kotitalouksissa on hyvä olla osana kotivaraa varastossa puhdasta juomavettä muutaman päivän tarpeeseen, 6-10 l/hlö. Lisäksi on hyvä olla puhtaita kannellisia ämpäreitä tai kanistereita veden kuljetukseen ja säilytykseen. Sähkökatko ei vaikuta hanaveden laatuun. Vesijohtovettä on turvallista juoda sähkökatkon aikanakin, ellei veden väri tai haju poikkea tavallisesta. Mikäli vedessä on tavallisesta poikkeavaa väriä, se johtuu yleensä verkostossa tapahtuneiden virtaamamuutosten irrottamista sakoista. Ongelma poistuu juoksuttamalla vettä, kunnes sen laatu on normaali. Vesihuoltolaitos ja terveys- ja suojeluviranomainen tiedottavat tarvittaessa talousveden laatuun liittyvistä asioista.

Jotta viemäriverkoston kapasiteetti ei sähkökatkotilanteessa ylitä ja johda jätevesiylivuotoihin tai jopa viemäreiden tulvimiseen kiinteistöillä, on tärkeää minimoida vedenkulutus sähkökatkon ajan, vaikka vedentoimitus jatkuukin. Esimerkiksi suihkussa käyntiä, kylpyä ja harkinnan mukaan vessanpytyn vetämistä on syytä välttää sähkökatkon ajan.

Kiinteistöillä mahdollisesti olevien tulvimisen estolaitteiden toimivuus on syytä tarkistaa ja varmistaa ennen sähkökatkoja. Mikäli asiakkaalla on kiinteistökohtainen jätevedenpumppaamo, voi vedenkäytön jatkaminen aiheuttaa nopeastikin viemäriin tulvimisen kyseisellä kiinteistöllä.

Mikäli sähkökatko aiheuttaa häiriöitä vedenjakeluun tai muuten vesihuoltoon, niistä tiedotetaan kunnan verkkosivuilla sekä sosiaalisessa mediassa, joita kannattaa seurata.

Vaikka toimitettu vesijohtovesi on hyvälaatuista, kiinteistön omistajien pitää huolehtia, että lämpimän käyttöveden järjestelmien lämpötila ei energiansäästöstä huolimatta laske niin alhaiseksi, että olosuhteet ovat suotuisat legionellabakteerien kasvulle. Jos legionellabakteerien pitoisuus nousee vesijärjestelmässä terveydelle haitalliseksi, ne voivat aiheuttaa hengitysilman kautta altistuneelle ja sairastuneelle pahimmillaan vaikean keuhkokuumeen. Legionellabakteerien kasvua vesijärjestelmissä voidaan torjua huolehtimalla, että lämpimän veden lämpötila on säännöllisesti vähintään 55 °C koko vesijärjestelmässä.

Pakkaskaudella vesijohdot ja -mittarit voivat jäätymä, jos ne ovat tilassa, jonka lämpötila pääsee laskemaan pakkaselle. Paras keino estää jäätyminen on eristää vesiputket hyvin ja pitää vesimittarit lämpimänä.